BUITENGEWONE JAVA-BODE

van Zondag 5 Junij 1859.

AANKOMST DER MAIL.

Gisteren avond kwam alhier ter reede het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, kapt. *Rooseboom*, van *Singapore*, medebrengende brieven en dagbladen, loopende tot 25 April. Wij haasten ons onzen abonnés het belangrijkste hieruit mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De staat van zaken heeft, sedert ons nommer van 8 April, een zeer ongunstig aanzien gekregen, zoo ongunstig zelfs, dat op dit oogenblik de hoop op het behoud des vredes zoo goed als vervlogen is. Alvorens den lezer op het standpunt te brengen, waarop wij ons thans bevinden, moeten wij twee feiten aanstippen, namelijk een artikel in den Parijschen *Moniteur* van den 10den April, klaarblijkelijk bestemd, om Duitschland omtrent de ware bedoelingen van keizer Napoleon gerust te stellen, en een gerucht, den 9den bekend geworden, volgens hetwelk het garnizoen te Milaan, bij eene in de kazernes aangeplakte dagorder, namens den keizer van Oostenrijk onder de wapens zou zijn geroepen: een verhaal, dat spoedig bleek geheel en al onjuist te zijn.

In het algemeen verkeerde men, gedurende de laatste 14 dagen, in een bestendigen staat van onzekerheid. Terwijl de diplomatie alles scheen aan te wenden, om het uitbarsten van een oorlog te verhoeden, werden èn in Frankrijk èn in Oostenrijk de krijgstoerustingen op groote schaal voortgezet, terwijl het aantal vrijwilligers, dat uit alle oorden van Italie te Turin zamenvloeide, welhaast duizenden bedroeg. Het was eene Babelsche verwarring en de berigten hadden een bijzonder karakter, naarmate zij uit Parijs, Londen of Weenen kwamen. De officieele en officieuse pers te Weenen werd dagelijks heviger en de Parijsche journalen gaven haar in dit opzigt weinig toe. Achtereenvolgens vernam men, dat Oostenrijk, als voorwaarde voor zijne toetreding tot het congres, eene voorafgaande ontwapening van Piemont geëischt had; dat dit verworpen en daarvoor het beginsel eener algemeene ontwapening in de plaats gesteld was; dat Oostenrijk dit aangenomen, maar als voorwaarde gesteld had, dat die plaats zou hebben vóór de opening van het congres, of, zoo als sommigen willen, dat Oostenrijk geëischt had, dat die ontwapening vóór de bijeenkomst van het congres bewerkstelligd zou worden; Frankrijk daarentegen wilde de werkzaamheden van het congres met het besluit tot die ontwapening beginnen. Zoo ver waren de zaken gekomen, toen door den *Times* twee belangrijke documenten wereldkundig werden gemaakt, namelijk het antwoord op het Russische voorstel tot het houden van een congres, alsmede het antwoord van het cabinet van Weenen op de vier preliminaire punten, zooals die door Engeland waren voorgesteld. In laatstgenoemd document stelde graaf Buol voor, om eene algemeene ontwapening als een vijfde preliminair punt vast te stellen. Wij deelen later den tekst van de beide voorstellen mede, waaruit men zien zal, welke wijzingen het cabinet van Weenen in de Engelsche voorstellen gebragt heeft.

Eindelijk gaf het Engelsche ministerie den 18den April in de beide huizen van het parlement opheldering nopens den loop der onderhandelingen, terwijl de Parijsche *Moniteur* te gelijk met een artikel van dezelfde strekking verscheen. Uit de verklaringen van de Engelsche ministers, die wij later uitvoeriger mededeelen, blijkt hoofdzakelijk: dat de reis van lord Cowley naar Weenen aanvankelijk goede uitkomsten had opgeleverd, doch dat Engeland intusschen het voorstel van Rusland tot het houden van een congres, onder de bekende vier voorwaarden, had aangenomen; die voorwaarden waren echter door Oostenrijk onvoldoende geacht, hetgeen eene groote onbillijkheid eischte: de ontwapening van Sardinië. Deze voorwaarde werd door al de mogendheden afgekeurd. Toen kwam van Oostenrijk het voorstel tot eene algemeene ontwapening. Daartegen kwamen echter weder bezwaren: Frankrijk beweerde, dat het niet ontwapenen kon, omdat het nog niet buitengewoon gewapend had, en Sardinië wil niet ontwapenen, als het niet tot het congres wordt toegelaten. Het is onzeker, of het Eng. ministerie op het oogenblik, dat het die verklaringen gaf, bekend was met bovengenoemd artikel van den *Moniteur*, waaruit hoofdzakelijk resulteert, dat Frankrijk toestemt in eene ontwapening vóór de bijeenkomst van het congres en dat het daarop ook bij Sardinië zou aandringen, wanneer namelijk, laatstgenoemde mogendheid en al de Italiaansche staten op het congres werden toegelaten; zooveel is zeker, dat de Engelsche regering daaromtrent een diep stilzwijgen bewaarde. Uit een tweede artikel in den Parijschen *Moniteur* van 21 April ontwaart men, dat het Engelsche ministerie den 18den nog een laatste voorstel heeft gedaan, hierop neêrkomende: 1°. dat vóór alles eene algemeene en gelijktijdige ontwapening plaats hebbe; 2°. dat de ontwapening geregeld zal worden door eene civiele of militaire commissie, onafhankelijk van het congres. Deze commissie zal uit zes leden bestaan, waaronder een lid van wege Sardinië. 3° Het congres zal bijeenkomen en tot behandeling van de politieke vraagstukken overgaan, zoodra de commissie haar arbeid zal begonnen hebben. 4°. De vertegenwoordigers der Italiaansche staten zullen onmiddelijk na de bijeenkomst van het congres worden uitgenoodigd, om op denzelfden voet bij de vertegenwoordigers der groote mogendheden toegelaten te worden, als dit plaats had op het congres van 1821.

Men dacht aanvankelijk, dat deze voorwaarden door Oostenrijk zouden worden aangenomen. Dit is echter niet geschied en de staat van zaken heeft veel meer op eens een dreigend aanzien gekregen. Oostenrijk namelijk heeft de voorstellen van Engeland, die bereids de goedkeuring van Frankrijk, Rusland en Pruissen hadden weggedragen, van de hand gewezen. Dit wordt op officieele wijze bevestigd. Doch er is meer. De Oostenrijksche regering heeft regtstreeks eene aanmaning tot Sardinië gerigt om zich te ontwapenen, en daartoe een bedenktijd gegeven van *drie dagen*, terwijl, naar luid eener mededeeling van den *Times*, Oostenrijk aan Sardinië den oorlog zal verklaren, indien aan die sommatie binnen den bepaalden tijd niet voldaan wordt. Dit wordt door dépêches uit Weenen-zelf, uit Turin en Parijs bevestigd. Het blijkt overigens, dat de Oostenrijksche troepen, sterk 80,000 man, eene dreigende beweging aan de Sardinische grenzen hebben aangenomen, terwijl men uit Turin berigt, dat de administratiën der spoorwegen in Lombardije aanzegging hebben gekregen, om alle treinen voor het publiek te schorsen, daar de locomotiven naar Milaan moeten stoomen, om troepen te vervoeren over de geheele linie van Milaan naar den Tessino. Dat dit geschied is met het oog op eene eventuele weigering van den kant van Sardinië, om aan de sommatie te voldoen, behoeft geen betoog. De fransche regering heeft in dien stand van zaken bevel gegeven, om verscheidene divisiën troepen naar de Sardinische grenzen te doen oprukken.

Ziedaar het nieuws, loopende tot 22 April. Het levert ruime stof op tot overweging. Wij zullen ons voorshands echter daarvan onthouden en de gebeurtenissen afwachten, die uit de nieuwe phase, welke de geschillen thans ingetreden zijn, zullen voortspruiten. Eéne opmerking kunnen wij evenwel niet nalaten te maken: hoe zal de houding van Pruissen en Rusland zijn, nu Oostenrijk de ook door hen aangenomen voorstellen heeft verworpen? Van Engeland spreken wij niet. De regering aldaar heeft reeds in het parlement verklaard, dat Engeland, ingeval van oorlog, eene gewapende neutraliteit zal aannemen en de gebeurtenissen, vooral in de Middellandsche en de Adriatische Zee, waarbij het zooveel belang heeft, afwachten. Intusschen blijkt uit de ministerieele *Morning Herald*, dat de handelwijze van Oostenrijk eene geheele verandering in de sympathie van Engeland gebragt heeft, en de *Times* verzekert, dat het engelsche ministerie tegen het Oostenrijksche ultimatum aan Sardinië geprotesteerd heeft.

In Duitschland blijft de stemming zeer anti-napoleontisch en oorlogzuchtig, vooral in Zuid-Duitschland, waar bij voortduring verschillende maatregelen voor de ophanden zijnde gebeurtenissen genomen worden. Volgens de *Preuss. Ztg.* van 21 April, heeft de Pruissische regering het noodig geacht, den Duitschen bond een algemeenen maatregel in het belang der veiligheid van het gemeenschappelijk vaderland voor te slaan, en is daarin voorgegaan, door zelf drie legercorpsen op den voet van oorlog te brengen. Deze maatregel, voegt het blad er bij, alsmede het voorstel, dat Pruissen doen zal, om de andere bondscontingenten op den voet van oorlog te brengen, hebben echter een louter defensief karakter en zijn verre verwijderd van eenige aggressive bedoelingen.

De aartshertog Albrecht heeft eenige dagen te Berlijn doorgebragt. Het doel zijner zending was, zoo men zegt, om Pruissens goedkeuring tot het ultimatum aan Sardinië uit te lokken, waarin hij echter niet geslaagd moet zijn, dewijl Pruissen de verantwoording van zulk een maatregel niet op zich wilde nemen. Ook naar St. Petersburg is door het hof van Weenen een staatsman gezonden. De koning van Hanover heeft, men weet niet met welke bedoelingen, een dag te Berlijn doorgebragt; ook de koning van Saksen werd daar verwacht.

Tegenover deze gebeurtenissen treden alle andere op den achtergrond. Het engelsche parlement is den 23sten April ontbonden. Van de Parijsche conferentie hoort men schier niet spreken; men weet echter, dat de benoeming van kolonel Kuza, als een fait accompli aangenomen zal worden, doch zonder gevolgen voor de toekomst. In Beijeren heeft de liberale vertegenwoordiging althans zooveel gewonnen, dat de koning het ontslag van den president-minister v. d. Pfordten, die jarenlang dien hoogen post bekleedde, heeft aangenomen. Het verschijnsel is analoog met het aftreden van het ministerie v. Manteuffel in Pruissen. De heer v. d. Pfordten is thans benoemd tot gezant van Beijeren bij den Duitschen bond. Te gelijk met hem is afgetreden de minister van oorlog, de heer von Lüder, die mede bij de vertegenwoordiging sedert lang slecht stond aangeteekend. Tot minister van binnenl. zaken is benoemd de heer Neumayr, doch hoe het ministerie thans in zijn geheel zal zijn zamengesteld, is nog niet bekend, evenmin als de weg, die thans door de regering van Beijeren, die zich sedert lang bewoog in achterwaartsche rigting, zal worden gevolgd.

De Zwitsersche regering heeft onlangs eene verklaring aan al de mogendheden gerigt, inhoudende, dat Zwitserland, in geval eener vredebreuk tusschen Oostenrijk en Piemont of Frankrijk, zich onzijdig zou houden, en van zijn regt, om, tot beveiliging zijner grenzen, zeker gedeelte van Savoye te bezetten en voor den doortogt van buitenlandsche troepen te sluiten, gebruik zou maken, in geval het zulks dienstig zou achten. Uit Bern wordt gemeld, dat het Fransche gouvernement met die verklaring genoegen heeft genomen, terwijl Oostenrijk, naar verzekerd wordt, wenschte dat Zwitserland het onzijdig verklaarde gedeelte van Savoye in allen gevalle bezetten zou.

De tijdingen uit Constantinopel zijn van 30 Maart, 6, 8 en 13 April. De Porte heeft 150,000 man onder de wapenen geroepen, waarvan echter schier de helft deserteerde. Er heerscht in het rijk, oppervlakkig ten minste, zekere kalmte. De raad van den Tansimat heeft echter het tijdstip nog niet daar geacht, om de beloofde hervormingen in te voeren. De tijding van de mogelijkheid van een oorlog tusschen Oostenrijk en Frankrijk had een groote verslagenheid in de hoofdstad te weeg gebragt en de divan had besloten, in allen gevalle eene afwachtende houding aan te nemen. De tijdingen uit Egypte, nopens de onderteekening der concessie voor het Suez-kanaal, luiden gunstig.

Men verneemt, dat Portugal en Spanje op het punt zijn van een tractaat van alliantie te sluiten, dat den naam zal dragen van *Iberisch verbond*. Art. 1 van dit tractaat luidt: Te rekenen van den dag der ratificatie van het tegenwoordig tractaat af, zal eene of- en defensive alliantie tusschen Portugal en de Spaansche monarchie, alsmede eene volledige solidariteit bestaan in alle internationale kwestiën, waarin zij thans of later met eenige andere natie gewikkeld mogten worden, — In hoeverre het berigt waar zij, zal later blijken.

LAATSTE BERIGTEN.

Suez, 5 Mei. Eene telegrafische dépêche, dd. 5 Mei, van Alexandrie naar Suez, deelt mede, dat een Engelsche stoomboot van Marseille het berigt heeft medegebragt, dat de Oostenrijkers op verschillende punten zijn aangerukt; — dat de keizer van Frankrijk met zijn leger Marseille voor het tooneel des oorlogs verlaten heeft; — dat de Fransche vloot naar de Adriatische zee gezeild is, en de Engelsche kanaalvloot met dezelfde bestemming vertrokken was. Ook werd berigt, dat de garnizoenen van Malta en de Ionische eilanden zouden versterkt worden. De depêche voegt hierbij, dat zich een zeer oorlogzuchtige geest in Engeland begon te openbaren. Een tractaat van bondgenootschap, zoo aanvallend als verdedigend, is tusschen Frankrijk en Rusland gesloten, en de Russische troepen rukten naar de Oostenrijksche grenzen op.

Londen, 26 April. De Duitsche rijksdag heeft de bondstroepen op voet van oorlog gebragt, terwijl Frankrijk eene krijgsmagt aan den Rijn verzamelt.

Bern, 27 April. Ll. nacht is het Oostenrijksche leger, 120,000 man sterk, onder bevel van den generaal Gigulai, de Tisino overgetrokken, en zulks in drie legercorpsen, als:

60,000 man onder generaal Benedeck.
30,000 man onder generaal Gigulai.
30,000 man onder generaal Zoebel.

Zij hebben de brug over Buffalora doen springen.

Turijn, 28 April. De Koning van Sardinië heeft een proclamatie tot zijn leger gerigt, waarin hij den door Oostenrijk gedanen eisch tot ontwapening als eene beleediging beschouwt. Deze eisch is dan ook met verachting verworpen. Hij, de koning, zinspeelt op de wanhoopskreten, die uit Italië oprijzen, en belooft zijn soldaten hun leidsman te zullen zijn: »Ik waardeer," voegt hij er bij, »uw moed op het slagveld, toen gij aan de zijde van mijn beroemden vader vocht. Nu zult gij de dappere Franschen, uwe mede-soldaten op de Tchernaya, tot kameraden hebben, die de keizer gezonden heeft, om de ware zaak der beschaving te ondersteunen."

»Laat ons ter overwinning oprukken! Uw standaard verhaalt u, dat ons doel en onze oorlogskreet de onafhankelijkheid van Italië moeten zijn."

Londen, 21 *April*. Fransche troepen hebben in groot aantal Marseille en Toulon verlaten, om naar Genève en Turijn te vertrekken, ten einde het veld tegen Oostenrijk te houden. De hertog van Malakoff zal het bevel over een een observatieleger op zich nemen, terwijl de heer de Persigny naar Londen zal terug keeren.

Men begroot de magt, die door Frankrijk naar Italië gezonden wordt, op 80,000 @ 90,000 man, waarvan het grootste gedeelte door de bergpassen der Alpen zal trekken, in de hoop vóór de Oostenrijkers Turijn te bereiken. Er schijnt nu geen uitzigt meer te bestaan, om een algemeenen Europeschen oorlog te vermijden; Rusland en Pruissen hebben beide tegen den door Oostenrijk gedanen stap geprotesteerd, doch wat zij zullen doen, wanneer de oorlog werkelijk een aanvang genomen heeft, is moeijelijk te gissen; hun legers echter zijn op voet van oorlog gebragt.

Rusland heeft een observatie-corps aan de Oostenrijksche grenzen geplaatst.

Engeland zal een strikte onzijdigheid in den oorlog bewaren, doch zich voorbereid houden, bijaldien eenige noodzakelijkheid mogt ontstaan.

De Hertog van Toscane staat op het punt Florence te verlaten, welke stad hij in staat van beleg achterlaat; de hertog van Modena verlaat eveneens zijne hoofdstad en de hertogin van Parma maakt zich gereed, zekerheidshalve, naar Venetie te vertrekken.

Het Pauselijk bestuur werft op groote schaal rekruten aan.

Ook te Leghorn worden oorlogstoebereidselen gemaakt.

Het vertrek der troepen naar Italië heeft groote geestdrift in Frankrijk verwekt.

Het oorlogszuchtig nieuws heeft op bijna al de beurzen van Europa een panischen schrik uitgeoefend.

Al de legers van Oostenrijk zijn op voet van oorlog gebragt.

De aankomst van vrijwilligers uit alle Italiaansche staten, in Piemont, houdt aan.

Een moordaanslag tegen den keizer der Franschen is te Parijs ontdekt.

Het gerucht, dat de koning van Napels zoude overleden zijn, is op nieuw verlevendigd.

Een nieuw ministerie is te Beijeren tot stand gebragt.

Buitengewone pogingen worden door de Engelsche re-

gering in het werk gesteld, om door alle kanalen van invloed, welke zij bezit, eene meerderheid bij de algemeene verkiezingen te verkrijgen.

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

's Gravenhage, 24 April 1859.

Oorlogzuchtige tijdingen zullen het zijn, die deze mail u brengt, en ongetwijfeld zullen er berigten van later dagteekening zijn bijgevoegd, dan waaronder mijn brief geschreven is. Want, Goddank! het oorlogstooneel is verre van onze grenzen en tot dusverre laat het zich niet aanzien, dat ons vaderland op eenige regtstreeksche wijze in den krijg betrokken zal wezen. Zijdelings, voor zooveel het hertogdom Limburg betreft, wordt ook Nederland medegesleept in de krijgstoerustingen van de Duitsche staten, en ons bondscontingent wordt dan ook op den voet van oorlog gebragt. Toch is het niet te beslissen, aan welke zijde Duitschland zich scharen zal; er worden combinatiën gemaakt van allerlei aard. Terwijl men het aanvankelijk zeer natuurlijk vond, dat Duitschland de partij zou vatten voor Oostenrijk, tegenover de dynastie, wier heerschappij nog niet vergeten is; dat Engeland zich wel wachten zou, den invloed op het vaste land te sterken van zijn alouden tegenstander; dat Italie — niet de Italianen evenwel — den franschen hervormer zou trachten te weren en zich tegenover Sardinië zou stellen, en dat Rusland zich tevreden zou houden met eene strikte neutraliteit, die het gelegenheid gaf, op den weg van inwendige ontwikkeling voort te gaan — heeft thans de kwestie een ander aanzien gekregen. Een congres zou aan de spanning een einde maken; van Rusland, Engeland en Pruissen ging daartoe het voorstel uit; Frankrijk en Sardinie bewilligden er in, maar het is Oostenrijk, dat geweigerd heeft; Oostenrijk dat alleen een ultimatissimum aan Sardinië heeft gesteld, een ultimatissimum, voor welks inwilliging slechts een termijn van drie dagen gegund werd en dat, daar het de ontwapening van die mogendheid eischte, met geene mogelijkheid kon worden aangenomen. Feitelijk is dus Oostenrijk de partij, die den oorlog provoceert, en nu is de vraag, of Rusland zich niet de houding van dien staat, gedurende den strijd met het Westen, zal herinneren; of Pruissen van deze gelegenheid geen gebruik zal maken, van zijn competiteur naar de eerste plaats in den Bond te fnuiken, en of Engeland zich niet zal stellen aan de zijde van Sardinië, waarmede het sympathiseert, tegenover Oostenrijk met zijn gewetensdwang.

Voor het ogenblik bestaat er dus grond, zoo als wij zeiden, voor allerlei combinatiën, maar even zeker is het, dat ons rijkje voor alsnog zich geheel er buiten mag houden. Wel heeft men gesproken van een verbond met België, welke staat een leger van 80,000 man zou bijeenbrengen, waarbij wij 40,000 man en eene oorlogsvloot zouden voegen, maar dit behoort tot die geruchten, welke geene wederlegging verdienen. Ook van een ander plan is er gesproken: het aanvragen van een crediet van *f* 15,000,000, waarvan *f* 10,000,000 voor oorlog en *f* 5,000,000 voor marine, maar de ministerraad was eenparig van oordeel, dat dergelijke aanvrage bij de Staten-Generaal geen enkelen voorstander vinden kon. Wij zullen er dus van verschoond blijven en zoo er wederom eene som wordt aangevraagd voor een nieuw regeringsplan, dan zal het zijn tot verwezenlijking van het langgekoesterde ontwerp tot doorgraving van Holland op zijn smalst. Volgens de officiele mededeeling althans, wenscht de regering de maatregelen te overwegen, om dit plan te bevorderen, en, gaat het er mede als met de spoorwegen, dan zullen wij nu, gedurende een jaar of tien, in die doorgraving van Holland het plegtanker onzer welvaart, de ster onzer toekomst zien, terwijl de dagbladen eene onuitputtelijke bron voor artikelen en berigten daarin vinden zullen. Dat die doorgraving verlangd werd, bewees reeds de concessie, vroeger aangevraagd door de heeren van Lennep, Jäger en een paar engelsche heeren, die de zaak voor rekening eener maatschappij wilden tot stand brengen. De heer van Lennep trok zich evenwel terug en toen geschiedde de aanvraag door den heer Jäger, een jong mensch en de Engelschen, en werd tevens eene subsidie van een paar millioen van rijkswege verzocht. Op die aanvrage slaat het antwoord der regering. Na die officiele mededeeling lijdt het evenwel bijna geen twijfel, of de wetgevende magt zal er van gesaisisseerd worden, en misschien zal ik reeds in mijn volgenden daaromtrent eenige nadere bijzonderheden kunnen mededeelen.

De Tweede Kamer zal dan intusschen nog niet bijeen zijn; eerst tegen den 10den Mei is zij opgeroepen en hare werkzaamheden zullen in de eerste plaats gewijd zijn aan het onderzoek der gewijzigde voordragt tot goedkeuring der concessie tot aanleg van spoorwegen. Terwijl die concessie aan de heeren Sloet en Reuchlin nog hangende is, heeft de regering geene vrijheid gevonden, om in onderhandeling te treden met den heer Dull tot het leggen van een baan van Kampen naar de hanoversche grenzen; daarentegen heeft zij voorloopig concessie verleend aan de heeren Bredius en van Sijpenstein, voor een weg van Rotterdam naar Dordrecht, met eene vaste brug over den Moerdijk; van daar naar Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch, Helmond en Venlo naar de duitsche grenzen, en van Venlo naar Roermond en Maastricht. In die concessie is ook de lijn begrepen van Vlissingen over Middelburg, Goes en Bergen op Zoom naar Breda. Aan plannen ontbreekt het derhalve niet; aan geld ook niet: de laatste koffijveiling heeft, volgens sommige berekeningen, tien millioen meer opgebragt dan verwacht werd; als dit met de suikerveiling, die in September e. k. gehouden zal worden, eveneens het geval is, zullen wij met ons geld bijna geen raad weten; aan ijzer ontbreekt het in onze eeuw ook niet. Wat de steenkolen betreft, het vraagstuk naar het al of niet toereikende der hoeveelheid steenkolen, in den schoot der aarde verborgen, heeft tot het resultaat geleid, dat de bekende mijnen alleen voldoende waren, om nog drie duizend jaar lang die brandstof te gebruiken, in de verhouding waarin dit tegenwoordig geschiedt. Als men daarbij in aanmerking neemt, hoevele mijnen er waarschijnlijk nog buiten de bekende aanwezig zijn, terwijl tot dusverre de diepste kuil nog geen mijl diepte heeft — de diepte heeft de afmeting van $^{1}/_{6000}$ van den straal van den aardbol — dan is waarlijk, met het oog op die gegevens, de hollandsche langzaamheid wel te vergeven." Waarom zou men zich haasten? de kolen zullen toch niet op zijn. »Ziedaar dunkt ons de stelling, die bij onze ijzerbaanplannen op den voorgrond schijnt te staan. *(Wordt vervolgd).*

Rotterdam, 22 *April*. Ofschoon wij ons gedurende de laatste dagen in fraai weder mogten verheugen, was het echter, gelijk meestal in het voorjaar, zeer schraal en guur.

Den 15den heeft er een geweldige storm uit het W.N.W. gewoed, die aan de dijken en zeeweringen veel schade te weeg heeft gebragt. Het water werd aanmerkelijk opgedreven en in onderscheidene, nabij de zee gelegen, plaatsen in de straten gedrongen. Al het lage land tusschen het land van Heusden, Altena en de Langstraat, is dientengevolge als geinundeerd. De polders van Raamsdonk, Wassik, Capelle, Berrijen, Waalwijk en Baardwijk zijn eene bare zee gelijk. Voor het hooiland schaadt dit niet, maar de op vele dier akkers welig staande veldvruchten hebben veel geleden. In de Kil-polders zijn verscheiden stuks rundvee verdronken. Op zee hebben talooze ongelukken plaats gehad en ook op de rivieren, voornamelijk op het Hollandsch Diep, hebben verschillende rampen plaats gegrepen. Men meldt o. a., dat aan de Willemstad een vaartuig is gezonken, waarvan man, vrouw, 3 kinderen en de knecht zijn omgekomen; de Vlissingsche stoomboot was kort daarbij, en men zag den nood wel, doch kon geen hulp toebrengen. Aan de Dortsche Kil is een gaffelschip over den berm geslagen, een ander schip zit er op en twee er tegen aan. Naar men verneemt zijn onder Roosendaal onderscheidene geringe woningen ingewaaid.

De berigten omtrent den staat der veldgewassen luiden daarentegen bijzonder gunstig. Er is op dit oogenblik reeds meer gras, dan in het vorig jaar in de helft van Mei. De vooruitzigten voor den landbouw zijn voortreffelijk te achten.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam 23 April.

De stand van zaken op politiek terrein, welke sedert gisteren een zeer dreigend aanzien heeft verkregen, wekte gedurende de laatste 14 dagen — hoewel nu en dan hoop gevende op het behoud des vredes — in het algemeen zeer weinig vertrouwen, waardoor de handel meer en meer beperkt werd en sommige artikelen, zooals *Koffij*, *Katoen* en *Banca Tin*, merkbaar flaauwer gestemd zijn. *Thee* maakt eene uitzondering op de bijna algemeen heerschende stemming; dit artikel bleef ingevolge de willige berigten van Londen zeer vast en in eene stijgende rigting. Voor *Huiden* ontwikkelde zich iets meer vraag, hetwelk tot enkele afdoeningen aanleiding gaf, terwijl *Rijst* op de gunstigere houding der Engelsche markten, mede meer attentie trok en daarvan deze week een paar partijen uit de 1e. hand werden afgedaan. De willigte zit echter, voor zoo ver die bestaat, veel meer bij de houders, dan bij de koopers, waaruit dan ook de schaarschte van transactien, zich bij de koopers ontleent.

238ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

Vierde Klasse.

1ste Lijst: No. 17547, *f* 25,000; No. 16493, *f* 1500; Nos. 1967 en 119[illegible] ieder *f* 1000; Nos. 1096 en 8334, ieder *f* 400; No 1776, *f* 200; Nos. 650 [illegible] 10075, ieder *f* 100.

2de Lijst: No. 12821, *f* 5000; No. 10264, *f* 2000; No. 16632, *f* 1500; N[illegible] 6436 en 11640, ieder *f* 1000; No. 328, *f* 400; Nos. 113 en 19614, ieder *f* 2[illegible] Nos. 47, 4346 en 11256, ieder *f* 100

3de Lijst; No. 4984, *f* 1000; Nos 3292 en 12175, ieder *f* 400; Nos. 8 [illegible] 16347, ieder *f* 200: Nos. 6137, 7163, 11012, 61602, 16334 en 17875, ieder *f* 1[illegible]

4de Lijst: Nos. 227, 1421 en 7473, ieder *f* 100.

Scheepstijdingen.

Helvoetsluis, 24 April. *Hendrina*, Pompe, n. Sunderland. — *Achilles*, Spedde[illegible] n. New-York.

Texel 24 April. *Mentor*, Duinker, n. Singapore. — *Wiegland*, Trebentsen, Quebec.

Uit het wrak van het op den Banjaard verongelukte schip *Witte Corneli[s] de Wit*, zijn 24 April nog te Bronwershaven aangebragt 160 schuitjes Tin.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.